

کاربردسديم -۲۲ دربررسی مقاومت نسبي به شوری درارقام مختلف گندم

فرامرزمجد

عضوهيئت علمی مرکزتحقيقات کشاورزی وپزشکی

هسته ای سازمان انرژی اتمی ایران

شوری یکی ازمسائل بسيارجدی ويکی ازفاکتورهای اصلی محدودکننده درتوليدمحصولات کشاورزی درمناطق خشک ونيمه خشک بشمارمی آيد. مقدارزمينهای شوروقليادرايران بسيارزیادوهرساله سطح وسیعی برافزایش شوری نیزبمورت. غيرقابل کشت درمی آيد. بررسی اطلاعات موجودنشان میدهدکه ازروشهای متعددی برای تعیین تحمل به شوری گیاهان وبررسی مکانيسم آن استفاده شده است وپژوهندگان مختلف بانقطه نظرات متفاوت دراین موردتحقیق کرده اند. اکثرتحقیقاتی که تاکنون دررابطه بامسئله شوری برروی گیاهان زراعی مختلف انجام گرفته است، نمایانگرتفاوت مقاومت به شوری بين گونه های مختلف گیاهان زراعی بوده است. لذا باتوجه به ارقام موجودگندم واهمیت این محصول حیاتی ووسعت زمينهای شوردرایران، مطالعه وبررسی ارقام وتوده های مختلف گندم دررابطه بامیزان تحمل بشوری نسبی جهت استفاده ازآنها درزمينهای شوروشناخت مکانيسم مقاومت به شوری درآنها جهت استفاده دربرنامه های به نژادی ازاهمیت خاصی برخورداراست که هدف این بررسی راتشکیل میدهد. دراین تحقیق ۴۲ واریته وتوده گندم دررابطه باستعیین مقاومت به شوری آنها دریک آزمایش گلدانی درمحیط شن بامحلول غذائی ونمک کلرورسدیم وغلظتهای بين 13×10^{-3} میلی موس برسانتیمترمورداستفاده قرارگرفت. درآزمایش مرحله دوم بااستفاده ازسدیم رادیواکتیو (^{22}Na) بمورت کلرورسدیم بااكتیویته ۲ میکروکوری درازای هر۵/۰ گرم نمک به محلول غذائی، مقدارجذب وتجمع نمک دراندامهای مختلف گیاه (ریشه، ساقه، برگ وخوشه) درچهاررقم گندم ویک رقم جوموردبررسی قرارگرفت. نتایج حاصله نشان میدهدکه افزایش غلظت نمک باعث کاهش تولیدماده تازه وخشک درگیاه میگردد. میزان این کاهش درارقام وتوده های مختلف بطورمعنی دارمتفاوت است که نمایانگرتفاوت درتحمل به شوری درارقام مختلف میباشد. نتایج بررسی مرحله دوم آزمایش بااستفاده ازسدیم رادیواکتیو حاکی ازتجمع بیشترین اکتیویته درریشه میباشدکه این خودمیتواند یکی ازعوامل ودلائل مکانيسم تحمل به شوری درگیاه تلقی گردد.